

SFS 1971:1037

Utkom från trycket
den 27 dec. 1971

Lag om äganderättsutredning och legalisering;

given Stockholms slott den 17 december 1971.

Vi GUSTAF ADOLF, med Guds nåde, Sveriges, Götas och Vendes Konung, göra veterligt: att Vi, med riksdagen¹, funnit gott förordna som följer.

Äganderättsutredning

1 § Äganderättsutredning enligt denna lag får ske beträffande område där äganderätten till fast egendom är oviss, om det från allmän och enskild synpunkt är av väsentlig betydelse att ovissheten undanröjes och åtgärder härför lämpligen bör vidtagas i ett sammanhang. Sådan utredning får även eljest ske beträffande område där fastighetsägarna i betydande omfattning saknar lagfart.

Förordnande om äganderättsutredning meddelas av länsstyrelsen. Innan förordnande meddelas, skall länsstyrelsen samråda med inskrivningsmyndigheten och övriga myndigheter vilkas hörande kan vara av betydelse för avgörandet.

Framkommer skilda uppfattningar vid samråd enligt andra stycket eller är ärendet av annan anledning svarbedömt, skall det överlämnas till lantmäteristyrelsen för avgörande.

2 § Äganderättsutredning sker vid förrättning, som handlägges av fastighetsbildningsmyndigheten.

Bestämmelserna i 4 kap. 1—7, 12 och 13 §§, 14 § första och fjärde styckena, 16—24, 28 och 29 §§, 30 § första stycket samt 31, 33—40 och 42 §§ fastighetsbildningslagen (1970: 988) äger motsvarande tillämpning i fråga om äganderättsutredning.

3 § Fastighetsbildningsmyndigheten får bryta ut del av förrättningsområdet till behandling vid särskild förrättning.

4 § Vid förrättningen skall äganderätten till samt inskrivningsförhållandena i den egendom som omfattas av förrättningen utredas. Fastighetsbildningsmyndigheten skall skaffa utdrag ur fastighetsregistret rörande förrättningsområdet samt upprätta sammanställning över lagfarts- och andra inskrivningsförhållanden.

¹ Prop. 1971: 180, CU 29, rskr 320.

5 § Fastighetsbildningsmyndigheten skall utfärda kungörelse om tid och ställe för första sammanträdet. Kungörelsen skall hållas tillgänglig hos kommunstyrelsen minst fjorton dagar före sammanträdet. Meddelande om kungörelsens tillhandahållande och om dess huvudsakliga innehåll skall anslås på kommunens anslagstavla och införas i lämplig tidning.

Kungörelse om och kallelser till första sammanträdet skall innehålla uppgifter om det område som beröres av förrättningen och om vad sakägarna bör iakttaga för att bevaka sin rätt samt upplysning om innehållet i 10, 12 och 30 §§.

6 § Vid första sammanträdet skall fastighetsbildningsmyndigheten redogöra för förrättningens omfattning och ändamål samt bereda sakägarna tillfälle att taga del av de i 4 § angivna handlingarna.

Sakägarna skall föreläggas att inom viss tid, minst en månad, hos fastighetsbildningsmyndigheten muntligen eller skriftligen anmäla sina anspråk på äganderätt samt förete sådana handlingar och meddela sådana upplysningar angående hävd och annat, som kan vara av betydelse för äganderättsutredningen. Föreläggandet skall efter sammanträdet snarast möjligt anslås på kommunens anslagstavla.

7 § Fastighetsbildningsmyndigheten skall tillse att innebörden av anmälda anspråk blir klarlagd samt upprätta sammanställning över anspråken och vad som i övrigt är av betydelse för äganderättsutredningen.

Härefter skall nytt sammanträde hållas. Sakägarna skall därvid få tillfälle att taga del av sammanställningen. I den mån oförenliga anspråk anmäls eller förhållandena annars ger anledning till det, skall fastighetsbildningsmyndigheten redogöra för utredningen i ärendet. Sakägarna skall därjämte få tillfälle att slutföra sin talan.

8 § Med alla kända sakägars medgivande får fastighetsbildningsmyndigheten underlåta att meddela föreläggande enligt 6 § andra stycket samt fullgöra vad som föreskrives i 7 § redan vid första sammanträdet.

9 § Sedan behövliga sammanträden hållits, skall fastighetsbildningsmyndigheten pröva vem som bör anses vara ägare till varje särskild fastighet eller till mark inom fastighet eller inom samfällighet enligt fastighetsbildningslagen (1970: 988) samt upprätta förteckning i enlighet härmed (äganderättsförteckning). Förvärv vartill fordras tillstånd av myndighet får ej beaktas förrän tillstånd erhållits.

Har fastighet delats genom sämjedelning, arealöverlåtelse eller annan privat jorddelning före den 1 juli 1962, skall varje del upptagas som särskild ägolott i äganderättsförteckningen. Detsamma gäller, om samfällighet som avses i första stycket avskilts eller delats genom jorddelning som nu sagts och, såvitt det skett genom arealöverlåtelse, hinder mot avstyckning icke skulle föreligga enligt 10 kap. 2 § andra stycket fastighetsbildningslagen (1970: 988).

Andra stycket gäller ej sämjedelning, som har omfattat flera fastigheter, och sämjeägoutbyte, om fastighetsbildning i överensstämmelse med

den privata jorddelningen medför skada för innehavare av fordran eller annan rättighet som besvärar fastighet eller del av fastighet.

10 § Har ägolott upptagits i äganderättsförteckning enligt 9 § andra stycket, har detta verkan som fastighetsbildningsbeslut.

11 § Om inskrivning beviljats eller sökts i del av ägolott, får fastighetsbildningsmyndigheten med medgivande av ägolottens ägare förordna att med äganderättsutredningen skall följa samma verkan som om nämnda del och återstoden av ägolotten utgjort fastigheter, vilka sammanlagts med varandra. Besväras mer än en av delarna av beviljad eller sökt inskrivning, äger 12 kap. 5 och 6 §§ fastighetsbildningslagen (1970: 988) motsvarande tillämpning.

Innan förordnande enligt första stycket meddelas, skall yttrande inhämtas från inskrivningsmyndigheten. Yttrandet, som skall avges snarast möjligt, skall grundas på fastighetsboken och vad som annars är känt för myndigheten. I yttrandet skall anges om hinder mot förordnande möter enligt första stycket andra punkten. I övrigt äger 12 kap. 10 § andra stycket och 11 § fastighetsbildningslagen (1970: 988) motsvarande tillämpning.

Meddelas förordnande enligt första stycket på grundval av företrädesordning, skall denna i samband därmed fastställas.

12 § Kan lämpligare fastighetsindelning vinnas genom att ägolotter som upptagits i äganderättsförteckningen sammanlägges till en fastighet, får fastighetsbildningsmyndigheten utan ansökan upptaga fråga därom vid förrättningen. 3 kap. 11 §, 12 kap. 1—3 §§, 4 § andra stycket och 5—7 §§ fastighetsbildningslagen (1970: 988) äger motsvarande tillämpning i fråga om sådan sammanläggning.

Sammanläggning får ej ske, om ägaren bestrider åtgärden och den kan antagas orsaka honom olägenhet av någon betydelse.

13 § Har förrättningsområde delats upp enligt 3 §, får sammanläggning avse även ägolott som behandlats vid tidigare avslutad delförrättning.

14 § Vid förrättningen skall fastighetsbildningsmyndigheten höra sakägarna över frågan om sammanläggning och därvid redogöra för innebörden och verkan av sådan åtgärd.

15 § Innan beslut om sammanläggning meddelas, skall fastighetsbildningsmyndigheten inhämta yttrande från inskrivningsmyndigheten. Därvid äger 12 kap. 10 och 11 §§ fastighetsbildningslagen (1970: 988) motsvarande tillämpning. Inskrivningsmyndigheten skall dock ej beakta villkor som anges i 12 kap. 4 § första stycket nämnda lag.

16 § Möter ej hinder mot sammanläggning, skall fastighetsbildningsbeslut meddelas. Om sammanläggningen genomföres på grundval av företrädesordning, fastställs denna i fastighetsbildningsbeslutet.

17 § Privat jorddelning får under de förutsättningar som anges i 9 § andra och tredje styckena genom särskilt beslut erkännas som fastighetsbildning i den ordning som anges i 18—24 §§ (legalisering).

18 § Fråga om legalisering prövas på ansökan av den som äger del i den berörda fasta egendomen.

Är det av betydelse för pågående fastighetsbildningsförrättning att legalisering sker, fordras ej ansökan. I sådant fall får frågorna om legalisering och fastighetsbildning handläggas gemensamt vid en förrättning.

Om det är av större betydelse från allmän synpunkt att delningar inom visst område legaliseras, får länsstyrelsen förordna att fråga om legalisering skall prövas utan ansökan.

19 § Bestämmelserna i 2 § första stycket och 3 § denna lag samt 4 kap. 1—10, 12—24, 28 och 29 §§, 30 § första stycket, 31—40 och 42 §§ fastighetsbildningslagen (1970: 988) äger motsvarande tillämpning i fråga om legalisering.

20 § Fastighetsbildningsmyndigheten skall i behövlig omfattning utreda äganderätts- och inskrivningsförhållandena i egendomen.

21 § Är äganderätten till egendom som ingått i delningen oviss eller saknar ägare av sådan egendom lagfart, får fastighetsbildningsmyndigheten besluta att frågan om äganderätten skall utredas vid förrättningen.

— **22 §** I fall som avses i 21 § äger 4—8 §§ samt 9 § första och andra styckena motsvarande tillämpning.

23 § Föreligger ej hinder mot legalisering, skall beslut om legalisering meddelas.

24 § Bestämmelserna i 11—16 §§ äger motsvarande tillämpning på legaliseringsförrättning. I fråga om sammanläggning äger även 12 kap. 4 § första stycket fastighetsbildningslagen (1970: 988) motsvarande tillämpning, i den mån ej utredning skett enligt 21 §.

Gemensamma bestämmelser

25 § Om fastighetsbildning enligt denna lag avser arealöverlåtelse, äger beträffande inteckning 6 kap. 11 § andra och tredje styckena och 16 § andra stycket jordabalken samt 10 kap. 2 § andra och tredje styckena fastighetsbildningslagen (1970: 988) motsvarande tillämpning. I fråga om fordran som utan inskrivning är förenad med rätt till betalning ur fastighet äger vid sådan fastighetsbildning 10 kap. 9 § fastighetsbildningslagen motsvarande tillämpning.

Gäller fordran, som utan inskrivning är förenad med rätt till betalning ur fastighet, i del av ägolott, omfattar fordringen efter fastighetsbildning enligt denna lag hela den nybildade fastigheten.

26 § Inställes förrättning som påbörjats utan ansökan, betalas förrättningskostnaderna av staten. I annat fall fördelas kostnaderna mellan sakägarna efter vad som är skäligt. Bestämmelserna i 2 kap. 6 § tredje och fjärde styckena fastighetsbildningslagen (1970: 988) äger motsvarande tillämpning på förrättning enligt denna lag.

27 § I fråga om talan mot beslut som avser äganderättsförtecknings innehåll eller annat beslut av fastighetsbildningsmyndigheten samt angående förfarandet i mål som fullföljts äger 15—18 kap. fastighetsbildningslagen (1970: 988) motsvarande tillämpning.

Besvär, vari klaganden yrkar att han i stället för annan skall i äganderättsförteckning upptagas som ägare till viss egendom, skall anses innefatta yrkande om bättre rätt till egendomen.

28 § Förrättning enligt denna lag innebär ej att gräns skall anses ha blivit lagligen bestämd.

29 § Har äganderättsförteckning upprättats vid förrättning enligt denna lag, skall fastighetsbildningsmyndigheten efter förrättningens avslutande utan dröjsmål sända ett exemplar av förteckningen till inskrivningsmyndigheten.

30 § För var och en som i äganderättsförteckning upptagits som ägare till fast egendom skall på grund av förteckningen lagfart beviljas på egendomen, om ej annat följer av 31 §. Ny lagfart behövs dock ej för den som redan har lagfart på samma egendom.

Lagfart skall anses sökt på andra inskrivningsdagen efter det att tiden för fullföljd av talan mot förrättningen utgått.

31 § Lagfart får ej beviljas på annan egendom än sådan som upptagits som särskild fastighet i fastighetsregistret eller utgör kvotdel av dylik fastighet. Möter hinder enligt vad som nu sagts mot lagfart på del av fastighet, får ej heller lagfart på återstoden beviljas.

Lagfart får ej beviljas, om rättegång pågår om hävning eller återgång av förvärv av egendomen eller om bättre rätt till denna. Detsamma gäller om annans ansökan om lagfart på grund av förvärv, som skett efter förrättningens avslutande, föranleder att den i äganderättsförteckningen angivne ägarens rätt skall anses tvistig.

Möter hinder mot lagfart enligt första eller andra stycket, skall ärendet förklaras vilande.

32 § Bevis om beviljad eller sökt lagfart skall ej meddelas i lagfartsärende enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1972.

1. Genom lagen upphäves lagen (1962: 270) om äganderättsutredning, lagfart och sammanläggning av fastigheter i vissa fall samt legaliseringslagen (1968: 578).

2. Pågår förrättning vid ikraftträdandet, äger 4 § lagen (1970: 989) om införande av fastighetsbildningslagen motsvarande tillämpning.

3. Bestämmelserna i 10 och 11 §§ lagen (1970: 989) om införande av fastighetsbildningslagen äger motsvarande tillämpning på förrättning enligt den nya lagen.

SFS 1971: 1037

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 17 december 1971.

GUSTAF ADOLF

(L. S.)

CARL LIDBOM

(Justitiedepartementet)

